

Rahvaraamatukogu seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab rahvaraamatukogude tegevuse, kogude, teeninduse ja juhtimise korralduse ning rahvaraamatukogude valdkonna finantseerimise alused.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Rahvaraamatukogu ning selle põhieesmärgid ja ülesanded

(1) Rahvaraamatukogu on kohaliku omavalitsuse üksuse kultuuri- ja haridusasutus, mille põhieesmärgid on:

- 1) tagada kõigile võrdne, vaba ja piiramatult juurdepääs informatsioonile, teadmistele, ideedele ning kultuurile;
- 2) edendada lugemiskultuuri, info- ja digipädevust ning ühistarbimist;
- 3) toetada elukestvat õpet ja enesetäiendamist ning osalemist kogukonna- ja riigielu küsimustes.

(2) Rahvaraamatukogu põhiülesanded tulenevalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärkidest on:

- 1) trükiste, auviste, võrgu- ja muude väljaannete (edaspidi koos *väljaanded*) ning esemete kättesaadavaks tegemine ja andmebaasidele juurdepääsu võimaldamine;
- 2) kogukonna vajadustest lähtuvate mitmekülgsete ja pidevalt uuenevate kogude loomine ning haldamine;
- 3) avalikule teabele ja elektroonilistele avalikele teenustele juurdepääsu võimaldamine;
- 4) kirjandust tutvustavate ning eriti laste ja noorte lugemisharjumuse kujunemist soodustavate tegevuste korraldamine;
- 5) info- ja digipädevusalane juhendamine;
- 6) elukestvat õpet ja formaalharidust toetavate koolituste ning muude harivate tegevuste korraldamine.

(3) Arvestades kogukonna vajadusi ja rahvaraamatukogu võimalusi, pakub rahvaraamatukogu ruume õppimiseks, huvitegevuseks, töötamiseks ja ühiskondlikuks tegevuseks ning täidab muid ülesandeid, mis ei takista rahvaraamatukogu põhiülesannete täitmist ega ole nendega vastuolus.

§ 3. Rahvaraamatukogu õiguslik seisund

(1) Rahvaraamatukogu on kohaliku omavalitsuse asutus. Rahvaraamatukogu võib olla kohaliku omavalitsuse asutuse struktuuriüksus, kui on täidetud muud käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevad tingimused.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksused võivad moodustada käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 62¹ lõikes 1 nimetatud ühisasutuse või anda ülesanded halduslepinguga täita teise kohaliku omavalitsuse üksuse rahvaraamatukogule.

(3) Rahvaraamatukogu juhindub oma tegevuses käesolevast seadusest, teistest õigusaktidest, IFLA-UNESCO rahvaraamatukogude manifestist ja oma põhimäärusest.

2. peatükk

Rahvaraamatukogu tegevuse korraldamine

§ 4. Rahvaraamatukogu asutamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

(1) Rahvaraamatukogu asutamise, ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsustab kohaliku omavalitsuse volikogu.

(2) Rahvaraamatukogu tegevus korraldatakse ning rahvaraamatukogu käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste asukohad määratakse arvestusega, et ükski paikkond ei jääks rahvaraamatukogu teenindusest välja ning rahvaraamatukogu ruumid ja teenused oleksid ligipääsetavad.

(3) Rahvaraamatukogude võrgu loomisel tuleb lähtuda järgmistest näitajatest:

- 1) paikkonna elanike arv;
- 2) paikkonna asustustihedus ja -struktuur;
- 3) kohalike elanike vajadused.

(4) Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud näitajatest lähtumise täpsemad tingimused ja korra.

(5) Rahvaraamatukogu asutamise kohta esitab kohaliku omavalitsuse üksus valdkonna eest vastutavale ministeeriumile kirjaliku teate järgmiste andmetega:

- 1) rahvaraamatukogu nimetus;
- 2) rahvaraamatukogu käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste asukohad ja kontaktandmed;
- 3) selgitus käesoleva paragrahvi lõikest 2 tulenevate nõuete täitmise kohta, arvestades lõikes 3 nimetatud näitajaid.

(6) Rahvaraamatukogu ümberkorraldamisest või tegevuse lõpetamisest teatab kohaliku omavalitsuse üksus kirjalikult valdkonna eest vastutavale ministeeriumile vähemalt üks kuu enne kavandatavat tähtpäeva. Teates esitatakse:

- 1) rahvaraamatukogu nimetus ja registrikood;
- 2) rahvaraamatukogu käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste asukohad ja kontaktandmed;
- 3) teave selle kohta, kes võtab üle rahvaraamatukogu teeninduse või selle osa ja kogud;
- 4) selgitus käesoleva paragrahvi lõikest 2 tulenevate nõuete jätkuva täitmise kohta, arvestades lõikes 3 nimetatud näitajaid.

(7) Selleks, et tagada rahvaraamatukogu teenuste kättesaadavus ja vastavus kohalike elanike vajadustele, kaasatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuste ettevalmistamisse kohalikud elanikud.

§ 5. Rahvaraamatukogu struktuur ja teenuste osutamise erisused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuses on üks rahvaraamatukogu, mille struktuur koosneb keskraamatukogust ja vajaduse korral haruraamatukogudest. Haruraamatukogude loomise otsustamisel lähtutakse käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud näitajatest.

(2) Keskraamatukogu juhib haruraamatukogude tööd, täites haruraamatukogude üleselt muu hulgas järgmisi ülesandeid:

- 1) käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud ülesannete täitmise koordineerimine;
- 2) töö korraldamine infosüsteemides ja andmekogudes;
- 3) statistilise aruandluse korraldamine ja rahvaraamatukogu tegevuse analüüsimine;
- 4) erialane nõustamine ja raamatukoguhoidjate täienduskoolituste korraldamine.

(3) Rahvaraamatukogu teenuseid võib ligipääsetavuse tagamiseks ajutiselt või regulaarselt osutada väljaspool rahvaraamatukogu ruume asuvas teeninduspunktis.

(4) Paikkondades, kus rahvaraamatukogu puudub või pole selle teenused piisavalt kättesaadavad, võib rahvaraamatukogu teenuseid osutada liikuvus raamatukogus ehk rändraamatukogus.

§ 6. Raamatukogude andmekogu

(1) Käesolevast seadusest ja muudest õigusaktidest tulenevate ülesannete elektrooniliseks täitmiseks kasutab rahvaraamatukogu raamatukogude andmekogu.

(2) Raamatukogude andmekoguga liitumine on rahvaraamatukogule kohustuslik.

(3) Raamatukogude andmekoguga liitumine ja andmekogu kasutamine on rahvaraamatukogule tasuta.

§ 7. Rahvaraamatukogu põhimäärus, arengukava ja töökorralduse eeskiri

(1) Rahvaraamatukogu täpsemad ülesanded, juhtimise korraldus, juhi õigused ja kohustused, rahvaraamatukogu struktuur vähemalt käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste täpsusega ja sellest tulenev raamatukoguteeninduse omavalitsuslik koordineerimine ning muud tegevuse korraldamise olulised küsimused sätestatakse rahvaraamatukogu põhimääruses. Põhimäärus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse volikogu sätestatud korras.

(2) Rahvaraamatukogu arengusuunad on osa kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lõikes 1 nimetatud arengukavast või sama paragrahvi lõikes 3 nimetatud täiendavast arengukavast.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega rahvaraamatukogu töökorralduse eeskirja, milles sätestatakse tingimused ja kord:

- 1) kogude kujundamise ja komplekteerimise ning väljaannete ja esemete hankimise, vastuvõtmise, arvestuse, kataloogimise, töötlemise, inventuuri ja kustutamise kohta;
- 2) rahvaraamatukogu teenuste kasutamise, sealhulgas lugejate registreerimise ja arvestuse, väljaannete ja esemete kojulaenutuse ja kohalkasutuse, rahvaraamatukogu külastuse, raamatukogudevahelise laenutuse, elektrooniliste teenuste ning infoteeninduse kohta.

§ 8. Rahvaraamatukogu juht

(1) Keskraamatukogu koos haruraamatukogudega või haruraamatukogudeta rahvaraamatukogu juhhib rahvaraamatukogu juht.

(2) Rahvaraamatukogu juhi vaba ametikoha täitmiseks korraldatakse avalik konkurss. Konkursi kuulutab välja ja konkursi korra kehtestab valla- või linnavalitsus.

(3) Rahvaraamatukogu juhiga sõlmib töölepingu vallavanem või linnapea või tema määratud isik. Juhiga sõlmitakse tähtajaline või tähtajatu tööleping.

(4) Rahvaraamatukogu juhil peab olema kõrgharidus.

(5) Kui rahvaraamatukogu juhil ei ole raamatukogunduse või infoteaduste kõrgharidust (edaspidi koos *erialane kõrgharidus*), peab tal olema:

1) muu kõrgharidus ja juhile vastav raamatukoguhoidja kutse või

2) valmisolek omandada erialane kõrgharidus või nõutav kutse nominaalse õppeaja jooksul.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 nimetatud juhul sõlmitakse rahvaraamatukogu juhiga tähtajaline tööleping kuni kolmeks aastaks, arvestades erialase kõrghariduse või juhile vastava raamatukoguhoidja kutse omandamise nominaalset õppeaega. Vajaliku kõrghariduse või kutse omandamisel sõlmitakse juhiga uus tööleping käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud korras avalikku konkursi korraldamata.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikeid 4–6 ei kohaldata kohaliku omavalitsuse üksuses, kus elab kuni 800 elanikku. Sellisel juhul peab rahvaraamatukogu juhil olema vähemalt raamatukoguhoidja kutse madalaim tase.

(8) Välisriigis raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel lähtutakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Kultuuriministeerium.

§ 9. Raamatukoguhoidja

(1) Raamatukoguhoidjal, kes täidab käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud ülesandeid, peab olema nende täitmiseks piisav haridus või raamatukoguhoidja kutse.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavaid raamatukoguhoidjaid ei leita, võib käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud ülesandeid täita töötaja, kellel on valmisolek omandada vajalik haridus või kutse nominaalse õppeaja jooksul.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul sõlmitakse raamatukoguhoidjaga tähtajaline tööleping, mille kestus on vajaliku hariduse või kutse omandamise nominaalne õppeaeg. Vajaliku hariduse või kutse omandamisel muutub töösuhe tähtajatuks.

§ 10. Rahvaraamatukogu nõukogu ja Raamatukogude Nõukogu

(1) Kohalikule omavalitsusele raamatukoguteeninduse korraldamise kohta ettepanekute tegemiseks moodustatakse kohaliku kogukonna esindajatest ja teistest valdkonna asjatundjatest vähemalt kolmeliikmeline rahvaraamatukogu nõukogu, kes hindab rahvaraamatukogu tööd ning arutab muid rahvaraamatukogu tegevust puudutavaid olulisi küsimusi. Rahvaraamatukogu nõukogu moodustamise kord, pädevus ja töökord sätestatakse rahvaraamatukogu põhimääruses.

(2) Käesoleva seaduse § 3 lõikes 2 sätestatud juhul on rahvaraamatukogu nõukogus esindatud kõigi asjaomaste kohaliku omavalitsuse üksuste esindajad. Ühisasutuse moodustamise korral võib rahvaraamatukogu nõukogu ülesandeid täita kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 62³ lõikes 1 nimetatud nõukogu.

(3) Raamatukogude Nõukogu on Kultuuriministeeriumi nõuandev kogu, kuhu kuuluvad raamatukogude ja nende asutajate esindajad ning muud raamatukogunduse ja sellega seotud valdkondade asjatundjad.

(4) Raamatukogude Nõukogu teeb ettepanekuid ja annab arvamusi käesoleva seaduse ja raamatukogude tegevust reguleerivate teiste õigusaktidega seotud küsimustes ning arutab raamatukogude arengusuundi ja sihtprogramme.

(5) Raamatukogude Nõukogu liikmed nimetab valdkonna eest vastutav minister kolmeks aastaks. Liikmele võib Raamatukogude Nõukogu töös osalemise eest maksta tasu.

(6) Raamatukogude Nõukogu töökorra ning liikmele makstava tasu suuruse ja selle maksmise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

§ 11. Riigi ülesanded rahvaraamatukogude valdkonnas

(1) Kultuuriministeerium tagab rahvaraamatukogude kaudu Eesti väljaannete kättesaadavuse infosüsteemis.

(2) Eesti Rahvusraamatukogu täidab rahvaraamatukogude valdkonnas järgmisi riigi haldusülesandeid:

- 1) rahvaraamatukogude üleriigiliste teenuste loomine, haldamine ja arendamine;
- 2) rahvaraamatukogu sisulise töö aruannete kogumine ja analüüsimine;
- 3) rahvaraamatukogude piirkondlik erialane nõustamine ning raamatukogutöötajate koolitusvajaduste iga-aastane kaardistamine ja koordineerimine;
- 4) rahvusvahelistes, riiklikes ja piirkondlikes programmides rahvaraamatukogude osalemise koordineerimine;
- 5) käesoleva seaduse § 13 lõike 3 punktis 1 nimetatud toetuse eest rahvaraamatukogude valitud väljaannete keskne hankimine.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud riigi haldusülesannete täitmisega seonduv sätestatakse Eesti Rahvusraamatukogu seaduses.

§ 12. Rahvaraamatukogu vara

Rahvaraamatukogu valduses oleva vara valdamine, kasutamine ja käsutamine toimub vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud korrale.

§ 13. Rahvaraamatukogude valdkonna finantseerimine

(1) Rahvaraamatukogu finantseeritakse:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest;
- 2) riigieelarvest;
- 3) annetustest;
- 4) tasulistest teenustest;
- 5) laekumistest sihtasutustelt ja sihtkapitalidelt.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab rahvaraamatukogule vähemalt:

- 1) kogude regulaarse varustatuse väljaannete ja esemetega, lähtudes rahvaraamatukogu teeninduspiirkonna elanike arvust ja vajadustest;
- 2) rahvaraamatukogu ülesannete täitmiseks vajalikud töötajad ja kohalikule eripärale vastavad ruumid, sisustuse ning majandamiskulud.

(3) Riigieelarvest toetatakse:

- 1) osaliselt rahvaraamatukogudele väljaannete soetamist;
- 2) sihtotstarbeliste taotlusvoorude kaudu rahvaraamatukogude arendamist ja koostööd, raamatukogunduse tutvustamist ja rahvusvahelistumist, raamatukogutöötajate erialaste teadmiste omandamist ja parandamist ning muid rahvaraamatukogude ajakohastamisele, lugejas- ja külastajaskonna laiendamisele ning rahvaraamatukogu teenuste ligipääsetavusele suunatud tegevusi;
- 3) raamatukogude andmekogu kasutamist rahvaraamatukogude poolt.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 nimetatud kulu hüvitab Kultuuriministeerium Eesti Rahvusraamatukogu seaduse § 7⁵ lõike 3 alusel kehtestatud määrusega sätestatud määras.

(5) Riigieelarvest rahvaraamatukogule või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevale muule asutusele või isikule käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1 ja 2 nimetatud toetuse määramise otsustab valdkonna eest vastutav minister.

(6) Valdkonna eest vastutav minister võib halduslepingu alusel volitada Eesti Rahvusraamatukogu määrama ja tagasi nõudma riigieelarvest rahvaraamatukogule või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevale muule asutusele või isikule toetuse käesoleva paragrahvi lõike 9 alusel kehtestatud määrusega sätestatud tingimustel ja korras. Halduslepingu sõlmimisel teeb halduslepingu täitmise üle haldusjärelevalvet Kultuuriministeerium.

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud haldusleping lõpetatakse ühepoolselt või esineb muu põhjus, mis takistab Eesti Rahvusraamatukogul jätkata nimetatud haldusülesande täitmist, korraldab haldusülesande edasise täitmise Kultuuriministeerium.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud toetuse võib osaliselt või täielikult tagasi nõuda eelkõige juhul, kui selgub, et toetuse saaja:

- 1) on esitanud valeandmeid või andmeid varjanud;
- 2) ei ole täitnud toetuse väljamaksmise aluseks olevaid nõudeid;
- 3) ei ole täitnud toetuse saamisega seotud kohustust osaliselt või täielikult;
- 4) suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus.

(9) Riigieelarvest rahvaraamatukogudele või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevatele muudele asutustele või isikutele antavate toetuste täpsema liigituse ning toetuse taotlemise, taotleja hindamise, toetuse määramise tingimused ja korra ning toetuse tagasinõudmise täpsemad alused, määrad ja tagasinõudmise tingimused ning korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

3. peatükk

Rahvaraamatukogu teenuste korraldamise alused

§ 14. Kogud

(1) Rahvaraamatukogu kogud on koostiselt universaalsed ning aja- ja asjakohased, sisaldades teeninduspiirkonna elanike põhivajadustele vastavaid erinevates keeltes, eri tüüpi ja laadi väljaandeid ning mitmekülgsete teenuste osutamiseks vajalikke esemeid.

(2) Rahvaraamatukogu võib temale mittevajalikke väljaandeid ja esemeid tasuta võõrandada või müüa kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud tingimustel ja korras.

(3) Rahvaraamatukogu tagab oma kogudes asuvate ajaloolise ja suure kultuuriväärtusega väljaannete säilimise. Kui rahvaraamatukogu soovib väljaannet säilitada oma kogus, kuid seal puuduvad säilitustingimused, antakse väljaanne hoiule ühte väljaannete säilituseksemplari säilitavasse asutusse.

(4) Rahvaraamatukogu teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud väljaandest Eesti Rahvusraamatukogu, kes vajaduse korral teeb Eesti Rahvusraamatukogu seaduse § 4 lõike 1 punktis 2 sätestatud väljaande rahvusbibliograafilise registreerimise.

§ 15. Lugeja ja külastaja

(1) Lugeja on rahvaraamatukogu teenuste registreeritud kasutaja, kellel on õigus kasutada nii isikutuvastust nõudvaid kui ka ilma isikutuvastuseta osutatavaid teenuseid.

(2) Külastaja on rahvaraamatukogu teenuste registreerimata kasutaja, kellel on tagatud juurdepääs teenustele, mis ei eelda isikutuvastust.

§ 16. Teenindus

(1) Rahvaraamatukogu teenuseid võib kasutada igapäev, välja arvatud käesoleva seaduse § 21 lõigetes 7 ja 8 nimetatud juhtudel.

(2) Rahvaraamatukogu lahtiolekuajad vastavad lugejate ja külastajate vajadustele.

(3) Lugejatele, kes tervisliku seisundi tõttu ei ole võimelised raamatukogu külastama, korraldab rahvaraamatukogu nende soovil tasuta koduteeninduse.

(4) Rahvaraamatukogu juht võib vahetu olulise või kõrgendatud ohu korral rahvaraamatukogu ruumidele ning raamatukogutöötajate, lugejate või külastajate jaoks ajutiselt piirata rahvaraamatukogule juurdepääsu, kui see on vältimatult vajalik. Juurdepääs tuleb taastada viivitamata pärast ohu või korrarikkumise kõrvaldamist või lõppemist. Rahvaraamatukogule juurdepääsu piiramisel tuleb võimalusel säilitada rahvaraamatukogu teenuste osutamine muul viisil.

§ 17. Teenused

(1) Väljaannete ja esemete kohapeal kasutamine ja kojulaenus ning avalikule teabele ja elektroonilistele avalikele teenustele üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu juurdepääs on rahvaraamatukogus tasuta. Muud rahvaraamatukogu teenused võivad olla tasulised. Tasuliste teenuste loetelu kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus.

(2) Avaliku teabe seaduse alusel üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu avalikustatud teabega tutvumiseks ja elektroonilistele avalikele teenustele juurdepääsuks võimaldatakse soovijal kasutada arvutit. Raamatukogutöötaja juhendab isikuid teenuseosutajate veebilehtedele ning

elektroonilistele avalikele teenustele juurdepääsu saamiseks. Juhendamiskohustus ei hõlma isiku asemel teenuste sisulist kasutamist.

(3) Digitaalne väljaanne, väljaande digitaalne kujutis ning digitaalset väljaannet, väljaande digitaalset kujutist ja väljaannet kirjeldavad andmed, mille autoriõigused või autoriõigusega kaasnevad õigused kuuluvad seaduse või tehingu alusel rahvaraamatukogule, on taaskasutatavad avaliku teabe seaduses sätestatud tingimustel ja korras, arvestades käesoleva seaduse ja autoriõiguse seadusega ettenähtud erisusi.

(4) Rahvaraamatukogu kogudes puuduvad väljaanded tellitakse lugeja soovil teistest raamatukogudest raamatukogudevahelise laenutuse kaudu. Lugejalt võib nõuda raamatukogudevahelise laenutuse kulude katmist. Sama omavalitsusüksuse rahvaraamatukogu kogude vahel laenutamise võimaluse olemasolu korral kulude katmise tasu ei rakendata.

(5) Lugejalt võib nõuda väljaande või eseme kojulaenutamisel tagatist kuni selle hinna kümnekordses suuruses, kui:

- 1) tema rahvastikuregistrisse kantud elukoht ei ole Eestis või
- 2) see on vajalik väljaande või eseme väärtuse või nende koguväärtuse tõttu.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4 nimetatud tasude kulupõhised suurused ja lõikes 5 nimetatud tagatise määra ning nende tasumise ja tagastamise tingimused ja korra kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus.

§ 18. Rahvaraamatukogu lugejaks registreerimine ja isikuandmete töötlemine

(1) Rahvaraamatukogu töötleb isikuandmeid lugejatele rahvaraamatukogu teenuste osutamiseks, laenutuste üle arvestuse pidamiseks, statistiliseks aruandluseks ja teenuste analüüsiks ning lugeja ja külastaja vastutuse tagamiseks.

(2) Rahvaraamatukogu lugejaks registreeritakse isikut tõendava dokumendi, juhiloa või õpilaspileti alusel.

(3) Rahvaraamatukogul on lugejaks registreerimisel õigus alla 18-aastase isiku ja täisealise eestkostetava puhul küsida väljaande või eseme kojulaenutamiseks ka tema seadusliku esindaja andmeid ning kirjalikku nõusolekut.

(4) Rahvaraamatukogu töötleb järgmisi lugeja ja vajaduse korral tema seadusliku esindaja isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid:

- 1) üldandmeid;
- 2) koduteeninduse vajadusega seotud andmeid;
- 3) lugeja eelistuste andmeid vastavalt lugeja nõusolekule;
- 4) eestkoste andmeid.

(5) Puudega isikule avalike teenuste osutamiseks võib rahvaraamatukogu töödelda andmeid isiku puude liigi ja kestuse kohta, mis on tõendatud puudega isiku kaardi, pensionitunnistuse, Sotsiaalkindlustusameti tõendi, puude liiki ja kestust määrava arstitõendi või muu tõendi kohaselt, mis on määratletud muu seaduse, rahvusvahelise lepingu või Euroopa Liidu õigusaktiga.

(6) Rahvaraamatukogu lugejaks registreeritakse isik, kes nõustub täitma käesoleva seaduse §-s 20 sätestatud rahvaraamatukogu kasutamise eeskirja tingimusi.

(7) Lugeja andmete õigsust kontrollitakse kord aastas rahvaraamatukogu külastusel.

(8) Lugeja andmed, välja arvatud statistikaga seotud isikustamata andmed, kustutatakse, kui lugeja pole rahvaraamatukogu külastanud kolm aastat või lugejaks olemist pikendanud. Isikuandmeid ei kustutata, kui lugejal on rahvaraamatukogu ees täitmata kohustusi. Nimetatud juhul säilitatakse isikuandmeid kuni kohustuste täitmiseni või nõude aegumiseni.

(9) Seadusliku esindaja andmed kustutatakse lugeja isikuandmete kustutamisel või esindusõiguse lõppemisel. Kui seaduslikul esindajal on rahvaraamatukogu ees esindusõigusest tulenevaid täitmata kohustusi, säilitatakse tema isikuandmeid kuni kohustuste täitmiseni või nõude aegumiseni.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud andmed kustutatakse lugeja muude isikuandmete kustutamisel või puude kestuse lõppemisel.

(11) Rahvaraamatukogu võib käesoleva seaduse § 21 lõike 8 rakendamiseks töödelda käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1 ja 4 nimetatud isikuandmeid ka külastaja kohta. Külastaja andmed kustutatakse ühe aasta möödumisel käesoleva seaduse § 21 lõike 8 rakendamisest arvates. Kui külastajal on rahvaraamatukogu ees täitmata kohustusi, säilitatakse tema isikuandmeid kuni kohustuste täitmiseni või nõude aegumiseni.

§ 19. Lugejat puudutavad teavitused

(1) Rahvaraamatukogul on õigus edastada lugejale tema elukoha aadressile, telefoninumbrile või elektronposti aadressile meeldetuletusi ja muud lugejat puudutavat teavet, mis on teenuste osutamiseks vältimatult vajalik.

(2) Lugeja nõusolekul on rahvaraamatukogul õigus lugejale saata ka teisi teavitusi.

§ 20. Rahvaraamatukogu kasutamise eeskiri

Rahvaraamatukogu teeninduse täpsem korraldus ning lugejate ja külastajate õigused ning kohustused sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud rahvaraamatukogu kasutamise eeskirjas, mis tehakse teatavaks igale lugejale ja külastajale.

§ 21. Lugeja ja külastaja vastutus

(1) Lugeja on kohustatud laenutatud väljaande ja eseme tagastama laenutustähtaja jooksul. Kui lugeja ei tagasta laenutatud väljaannet ja eset tähtpäevaks, võib rahvaraamatukogu nõuda viivitatud aja eest tasu, kuid mitte rohkem kui 0,1 eurot iga viivitatud päeva eest ühe väljaande või eseme kohta.

(2) Väljaande või eseme rikkumise või tagastamata jätmise korral on lugeja kohustatud selle asendama või tasuma selle hinna kuni kümnekordses suuruses.

(3) Rahvaraamatukogu annab lugejale tähtaja käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud summade tasumiseks või väljaande ja eseme tagastamiseks. Tähtpäevaks maksmata summa tasumiseks või väljaande ja eseme tagastamiseks võib valla- või linnavalitsus teha lugejale ettekirjutuse koos sundtäitmise algatamise hoiatusega ettekirjutuse täitmata jätmise korral.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ettekirjutus toimetatakse kätte haldusmenetluse seaduse § 25 lõikes 1 sätestatud viisil. Postiga kättetoimetamise korral võib ettekirjutuse kätte

toimetada lihtkirjaga. Lihtkirjaga kättetoimetamise korral loetakse ettekirjutus kättetoimetatuks, kui on möödunud 30 päeva selle saatmisest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmata jätmise korral on valla- või linnavalitsusel õigus anda ettekirjutus sundtäitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–5 sätestatud kohaldatakse ka külastaja suhtes, kes rahvaraamatukogu teenuse kasutamisel rikub väljaande või eseme.

(7) Valla- või linnavalitsus võib lugejalt, kes ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kohustusi rahvaraamatukogu antud tähtaja jooksul täitnud, võtta väljaannete ja esemete kojulaenutamise õiguse ära kohustuste täitmiseni.

(8) Valla- või linnavalitsus võib lugejalt või külastajalt, kes rikub rahvaraamatukogu kasutamise eeskirja, häirides oluliselt rahvaraamatukogu tööd, ohustades raamatukogutöötajate või teiste lugejate ja külastajate turvalisust või kahjustades rahvaraamatukogu vara, võtta selle rahvaraamatukogu või tema asjaomase struktuuriüksuse külastamise õiguse ära kuni 30 päevaks.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud ülesande täitmiseks võib küsida isiku tuvastamiseks isikut tõendavat dokumenti.

(10) Valla- või linnavalitsus võib käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5–8 nimetatud pädevuse anda valla- või linna ametiasutusele või ametiasutuse hallatavale asutusele.

(11) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud summad laekuvad kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

(12) Käesoleva paragrahvi lõigetest 1 ja 2 tulenevate nõuete aegumistähtaeg on kümme aastat.

(13) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 ja 7 lugeja või külastaja kohta sätestatud kohaldatakse alla 18-aastase isiku ning täisealise eestkostetava puhul vajalike erisustega tema seaduslikule esindajale.

(14) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ettekirjutuse tegemiseks võib valla- või linnavalitsus või käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud juhul valla- või linnavalitsuse ametiasutus või ametiasutuse hallatav asutus töödelda lugeja käesoleva seaduse § 18 lõike 4 punktides 1 ja 4 nimetatud isikuandmeid.

§ 22. Automaatne haldusmenetlus

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetluses infosüsteemi vahendusel ilma ametniku või töötaja vahetu sekkumiseta antud automaatsete haldusaktide või muude dokumentide ja sooritavate toimingute või menetlustoimingute loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

4. peatükk

Aruandlus ning teenistuslik ja haldusjärelvalve

§ 23. Aruandlus

- (1) Rahvaraamatukogu esitab oma tegevuse kohta õigusaktides ettenähtud aruanded.
- (2) Rahvaraamatukogu esitab Eesti Rahvusraamatukogule statistilise ja sisulise töö aruanded igal aastal 1. märtsiks. Aruanded esitatakse keskraamatukogu kaudu.

§ 24. Teenistuslik ja haldusjärelevalve

- (1) Teenistuslikku järelevalvet rahvaraamatukogu tegevuse üle teeb kohalik omavalitsus.
- (2) Haldusjärelevalvet käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle teeb Kultuuriministeerium.

5. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted

§ 25. Põhimäärused

Kuni 2026. aasta 31. detsembrini kehtinud rahvaraamatukogu seaduse § 6 lõike 1 alusel kehtestatud rahvaraamatukogude põhimäärused kehtivad kuni käesoleva seaduse alusel kehtestatud põhimääruste jõustumiseni, kuid mitte kauem kui 2027. aasta 30. juunini.

§ 26. Maakonnaraamatukogud

- (1) Enne käesoleva seaduse jõustumist maakonnaraamatukoguks nimetatud rahvaraamatukogu tegutseb maakonnaraamatukoguna kuni 2027. aasta 30. juunini.
- (2) Maakonnaraamatukogu täidab raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerijana järgmisi riiklikke ülesandeid:
  - 1) kogude komplekteerimine ja töötlemine;
  - 2) rahvaraamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ülesandeid täitva rahvaraamatukogu kahe töötaja töötasud ja ülalpidamiskulud hüvitatakse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud tingimustel ja korras.

§ 27. Rahvaraamatukogu struktuuri ümberkorraldamine

Rahvaraamatukogu struktuur viiakse käesoleva seaduse § 5 lõikega 1 vastavusse 2027. aasta 1. juuliks.

§ 28. Töölepingud ning haridus- ja kutsenõuded

Käesoleva seaduse § 9 lõiget 3 ei kohaldata enne 2027. aasta 1. jaanuari ametis olevatele raamatukoguhoidjatele.

2. jagu Seaduste muutmise ja kehtetuks tunnistamine

§ 29. Eesti Rahvusraamatukogu seaduse muutmise

Eesti Rahvusraamatukogu seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) seaduses asendatakse sõna „teavik“ sõnaga „väljaanne“ vastavas käändes;
- 2) paragrahvi 1 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „haldusjärelevalve tegevuse üle“ tekstiosaga „ning raamatukogude andmekogu asutamine“;
- 3) paragrahvi 4 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„2) väljaannete riiklik bibliograafiline registreerimine ja rahvusbibliograafia kättesaadavaks tegemine;“;
- 4) paragrahvi 4 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 5) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 4 asendatakse tekstiosa „trükitoodangu-“ tekstiosaga „väljaannete, sealhulgas trükiste,“;
- 6) paragrahvi 4 lõike 4 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1) raamatukogunduse, infoteaduse ja raamatuteaduse ning nendega seotud valdkondade teadus- ja arendustöö, Eesti raamatukogude asjakohane nõustamine, raamatukogutöötajate kutse- ja täienduskoolituse korraldamine ning osavõtt rahvusvahelistest ja riiklikest teadus-, arendus- ja koostööprogrammidest ja nende algatamine;“;
- 7) paragrahvi 4 lõike 4 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„3) infotehnoloogia arendamine üleriigiliste raamatukoguteenuste osutamiseks, arvestades eri liiki raamatukogude vajadustega;
- 8) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:
„(6) Rahvusraamatukogu kasutab käesolevast seadusest, muudest õigusaktidest ja Rahvusraamatukogu põhikirjast tulenevate ülesannete elektrooniliseks täitmiseks raamatukogude andmekogu.“;
- 9) seadust täiendatakse §-ga 4¹ järgmises sõnastuses:

„§ 4¹. Rahvaraamatukogude valdkonna riigi haldusülesannete täitmine

- (1) Rahvusraamatukogu täidab rahvaraamatukogu seaduse § 11 lõikes 2 nimetatud riigi haldusülesandeid (edaspidi *riigi haldusülesanded*).
- (2) Valdkonna eest vastutav minister võib riigi haldusülesannete sisu ning nende täitmise tingimusi ja korda määrusega täpsustada.
- (3) Riigi haldusülesannete otstarbekaks täitmiseks on Rahvusraamatukogul esindajad piirkondades üle Eesti.

(4) Valdkonna eest vastutav minister sõlmib Rahvusraamatukoguga riigi haldusülesannete täitmiseks halduslepingu. Halduslepingu täitmise üle teeb haldusjärelevalvet valdkonna eest vastutav ministeerium.

(5) Kui haldusleping lõpetatakse ühepoolset või esineb muu põhjus, mis takistab Rahvusraamatukogul jätkata riigi haldusülesannete täitmist, korraldab nende edasise täitmise valdkonna eest vastutav ministeerium.“;

10) paragrahvi 7 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „lugeja“ tekstiosaga „ja külastaja“;

11) paragrahvi 7 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Rahvusraamatukogu lugejaks registreeritakse isikut tõendava dokumendi, juhiloa või õpilaspileti alusel.“;

12) paragrahvi 7 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Rahvusraamatukogul on õigus alla 18-aastase isiku ja täisealise eestkostetava puhul küsida väljaande kojulaenutamiseks ka seadusliku esindaja andmeid ning kirjalikku nõusolekut.

(2²) Rahvusraamatukogu töötleb järgmisi lugeja ja vajaduse korral tema seadusliku esindaja isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid:

- 1) üldandmeid;
- 2) lugeja eelistuste andmeid vastavalt lugeja nõusolekule;
- 3) eestkoste andmeid.“;

13) paragrahvi 7 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Rahvusraamatukogu töötleb isikuandmeid lugejatele teenuste osutamiseks, laenutuste üle arvestuse pidamiseks, statistiliseks aruandluseks ja teenuste analüüsiks ning lugeja vastutuse tagamiseks. Külastaja vastutuse tagamiseks võib Rahvusraamatukogu töödelda külastaja kohta käesoleva paragrahvi lõike 2² punktides 1 ja 3 nimetatud andmeid.“;

14) paragrahvi 7 täiendatakse lõigetega 4¹–4⁶ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Lugeja andmete õigsust kontrollitakse kord aastas Rahvusraamatukogu külastusel.

(4²) Lugeja andmed, välja arvatud statistikaga seotud isikustamata andmed, kustutatakse, kui lugeja pole Rahvusraamatukogu külastanud kolm aastat või lugejaks olemist pikendanud. Isikuandmeid ei kustutata, kui lugejal on Rahvusraamatukogu ees täitmata kohustusi. Nimetatud juhul säilitatakse isikuandmeid kuni kohustuste täitmiseni või nõude aegumiseni.

(4³) Seadusliku esindaja andmed kustutatakse lugeja isikuandmete kustutamisel või esindusõiguse lõppemisel.

(4⁴) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmed kustutatakse lugeja muude isikuandmete kustutamisel või puude kestuse lõppemisel.

(4⁵) Rahvusraamatukogu võib üleriigilise raamatukoguteenuse osutamiseks edastada käesoleva paragrahvi lõikes 2² nimetatud isikuandmed teisele kõnealuse teenuse osutamisega seotud raamatukogule. Laenutatud väljaande tagastamisel ja lugeja muude kohustuste täitmisel kustutab nimetatud raamatukogu talle edastatud isikuandmed.

(4⁶) Külastaja isikuandmed kustutatakse pärast kohustuste täitmist või nõude aegumist.“;

15) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-dega 7¹ ja 7² järgmises sõnastuses:

„§ 7¹. Lugeja teavitamine

(1) Rahvusraamatukogul on õigus edastada lugejale tema elukoha aadressile, telefoninumbrile või elektronposti aadressile meeldetuletusi ning muud lugejat puudutavat teavet, mis on teenuste osutamiseks vältimatult vajalik.

(2) Lugeja nõusolekul on Rahvusraamatukogul õigus lugejale saata ka muid teavitusi.

§ 7². Automaatne haldusmenetlus

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetluses infosüsteemi vahendusel ilma töötaja vahetu sekkumiseta antud automaatsete haldusaktide või muude dokumentide ja sooritatavate toimingute või menetlustoimingute loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

16) seadust täiendatakse 1¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„1¹. peatükk Raamatukogude andmekogu

§ 7³. Raamatukogude andmekogu asutamine ja pidamise eesmärk

(1) Raamatukogude andmekogu on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille pidamise eesmärk on:

- 1) raamatukogude kogudesse kuuluvate väljaannete ja esemete üle arvestuse pidamine kogude haldamiseks ning kogude üldkättesaadavaks tegemise toetamine;
- 2) raamatukogude infovara säilitamine ja üldkättesaadavaks tegemine;
- 3) lugejate, küllastajate ja laenutuste registreerimine ning nende üle arvestuse pidamine teenuste osutamiseks;
- 4) raamatukogude korraldamine ja juhtimine;
- 5) raamatukogude andmete kogumine ja töötlemine, uuringute ning statistiliste ülevaadete tegemiseks ja esitamiseks;
- 6) raamatukogude ülesannete elektrooniline täitmine.

(2) Raamatukogude andmekogu vastutavad töötajad on rahvaraamatukogude valdkonna eest vastutav ministeerium, Rahvusraamatukogu ja andmekoguga liitunud muu raamatukogu.

(3) Raamatukogude andmekogu põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Raamatukogude andmekogu põhimääruses sätestatakse:

- 1) andmekogu ülesehitus ja andmete täpsem koosseis;
- 2) andmekogu vastutav ja volitatud töötaja ning nende ülesanded;
- 3) andmeandjad ja nendelt saadavad andmed;
- 4) andmete esitamise, muutmise ja väljastamise kord;
- 5) andmete säilitamise täpsed tähtajad ja kord;
- 6) muud andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused.

§ 7⁴. Raamatukogude andmekogus töödeldavad isikuandmed ja nende säilitamine

(1) Raamatukogude andmekogus töödeldakse järgmisi isikuandmeid:

- 1) käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 ning § 7 lõigetes 2² ja 4 nimetatud andmed;
- 2) rahvaraamatukogu seaduse § 18 lõigetes 4 ja 5 nimetatud andmed;
- 3) säilituseksemplari seaduse § 15 lõikes 1 nimetatud andmed;
- 4) raamatukogude andmekoguga liitunud muu raamatukogu lugeja teenindamiseks vajalikud andmed vastavalt muu raamatukogu tegevust reguleerivale seadusele;
- 5) lugeja eelistuste andmed vastavalt lugeja nõusolekule;
- 6) raamatukogutöötajate ning raamatukogude andmekogu töövahendina kasutatavate teiste asutuste ja isikute töötajate üldandmed.

(2) Raamatukogude andmekogusse kantavate andmete saamiseks ja kontrollimiseks võib teha päringuid teistesse andmekogudesse.

(3) Raamatukogude andmekogus töödeldavaid lugeja ja tema seadusliku esindaja isikuandmeid säilitatakse vastavalt käesolevas seaduses ja rahvaraamatukogu seaduses ning raamatukogude andmekoguga liitunud muu raamatukogu tegevust reguleerivates õigusaktides sätestatud tähtaegadele. Säilitustähtaja möödumisel lugeja isikuandmed anonüümitakse ja tema seadusliku esindaja isikuandmed kustutatakse. Juhul kui lugejal või külastajal on raamatukogu ees täitmata kohustusi, säilitatakse andmeid kuni kohustuste täitmiseni või nõude aegumiseni.

(4) Raamatukogude andmekogus isikuandmete säilitamise tähtaeg on kuni kolm aastat ajast kui:

- 1) lugeja ei ole isikutuvastust nõudvaid teenuseid kasutanud;
- 2) raamatukogu või lugeja ise ei ole enda andmeid uuendanud;
- 3) lugejal või külastajal ei ole raamatukogu ees täitmata kohustusi või on tema suhtes nõue aegunud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud isikuandmeid säilitatakse töösuhte lõppemiseni.

(6) Kui raamatukogude andmekoguga liitunud muu raamatukogu tegevust reguleerivas seaduses ei ole lugeja teenindamiseks vajalike isikuandmete loetelu kehtestatud, võib raamatukogude andmekogus töödelda käesoleva seaduse § 7 lõikes 2² nimetatud isikuandmeid.

§ 7⁵. Raamatukogude andmekoguga liitumise ja selle kasutamise tasu

(1) Raamatukogude andmekoguga liitumise ja selle kasutamise eest võib võtta raamatukogult, välja arvatud rahvaraamatukogult ja avalik-õigusliku ülikooli raamatukogult, kulupõhist tasu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalik-õigusliku ülikooli raamatukogu kulu hüvitab Haridus- ja Teadusministeerium käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud määruse alusel.

(3) Raamatukogude andmekoguga liitumise ja selle kasutamise tasu arvutamise alused ja piirmäärad kehtestab kultuuriminister määrusega.“;

17) paragrahvi 8 lõikes 1 asendatakse sõna „seitse“ sõnaga „üheksa“;

18) paragrahvi 8 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kaks liiget nimetavad nõukogusse kultuuri- ja hariduspoliitika valdkondade eest vastutavad ministrid ning ühe liikme üleriigiline kohaliku omavalitsuse üksuste liit. Käesolevas lõikes nimetatud nõukogu liikmete volituste tähtaeg on neli aastat.“;

19) paragrahvi 8 lõikest 5 jäetakse välja tekstiosa „lõike 1“;

20) paragrahvi 8 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „või valdkonna eest vastutav minister“ tekstiosaga „, valdkonna eest vastutav minister või üleriigiline kohaliku omavalitsuse üksuste liit“;

21) paragrahvi 10 punktist 5 jäetakse välja tekstiosa „ja töötajate töötasustamise alused“;

22) paragrahvi 10 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

23) paragrahvi 10 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) tagab sisekontrollisüsteemi rakendamise, kinnitab siseauditeerimise tööplaani ning kuulab ära siseaudiitori aruande;“;

24) paragrahvi 10 punktid 9–11 tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 10 punkt 15 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 12 lõikes 3 ja § 13 lõikes 1 asendatakse sõna „neli“ sõnaga „viis“;

27) paragrahvi 15 lõike 2 punktis 1 asendatakse sõna „asjaajamiskorra“ sõnaga „teabehalduskorra“;

28) paragrahvi 19 lõikes 3 asendatakse sõna „leping“ sõnaga „haldusleping“;

29) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Peadirektor tagab 2027. aasta 1. juuliks Rahvusraamatukogu põhikirja vastavusse viimise käesoleva seaduse 2027. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooniga ja 2028. aasta 1. jaanuariks 2027. aasta 1. juulil jõustunud redaktsiooniga.“.

§ 30. Rahvaraamatukogu seaduse kehtetuks tunnistamine

Rahvaraamatukogu seadus (RT I 1998, 103, 1696) tunnistatakse kehtetuks.

§ 31. Säilituseksemplari seaduse muutmise

Säilituseksemplari seaduse § 18 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „Eesti Rahvusraamatukogu seaduse § 10 lõike 1 punkti 15 alusel kehtestatud korra kohaselt“.

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 32. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 6, § 11 lõike 2 punkt 5, § 29 punktid 2, 3, 8, 16 ja 25 ja § 31 jõustuvad 2027. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 13. aprillil 2026. a nr 2-6/26-00726

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik